Milé deti,
vstupujeme do čarovného obdobia Vianoc a Nového roku, času obdarovania a vzájomnej blízkosti. Je to aj čas načerpania inšpirácií a radosti, aby sme po celý ďalší rok 2024 sami radosť šírili okolo seba. Nech vám aj táto Čaruška pripomína čarovný čas okolo vás.
A nemusíte sa obávať, že čas vianočný rýchlo uplynie. Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave pre vás opäť pripravuje nielen veľa nových knižiek, príbehov a rozprávok, ale aj množstvo podujatí a stretnutí. Verím, že sa tu naďalej budete cítiť ako doma a nájdete si tu svoju knižku i kamarátov.
Prajem vám zdravie a svetlo šťastia v očiach, pekné vianočné sviatky a veľa nezabudnuteľných príjemných okamihov.

Pavol Tomašovič
riaditeľ Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

OPÝTALI SME SA ZA VÁS

spisovateľky Andrey Gregušovej

Vyštudovala Pedagogickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, odbor slovenský jazyk a hudobná výchova. Pracuje ako lektorka slovenčiny pre cudzincov.

Tvorbe pre deti a mládež sa venuje od roku 2007 (napr. knihy Červík Ervín, Operácia orech a iné dedkoviny, Nina, Gréta). Prispieva do detského časopisu Rebrík, aktívne spolupracuje s rodinnou hudobnou skupinou, v ktorej vystupujú i jej traja synovia. Všetky knihy, ktoré autorka doteraz vydala, sa stali veľmi obľúbenými medzi detskými čitateľmi.

Miluje prírodu, zvieratá, hudbu, letný dážď a okrem písmen a notičiek aj tanec. Doteraz sa jej nepodarilo dospieť. Žije v Horných Orešanoch.

Andrea Gregušová v oddelení pre deti

Kde ste prežili svoje detstvo?

Detstvo som prežila v obci Horné Orešany. Je to krásna dedinka s bohatou históriou. Leží na úpätí Malých Karpát, v lone prírody. Tam som sa narodila, chodila do školy, spoznala kamarátov na celý život, tam som zažila prvé radosti aj starosti.

Ako ste v sebe spoznali talent na písanie, ovplyvnil Vás niekto v tom?

Slová sú malé zázraky. Vždy ma bavilo hrať sa s nimi, vymýšľať slovné hračky, rébusy, prešmyčky. Rada skúmam silu slov. Dokážu pomáhať aj veľmi zraniť. Zaujíma ma, ako vznikali, odkiaľ pochádzajú. Pokiaľ si pamätám, prvú svoju rozprávku o svišťovi som napísala ako sedemročná. Radosť z písania ma sprevádza celý život.

Čo najradšej robíte popri písaní kníh?

Najradšej sa venujem hudbe. 10 rokov som bola umeleckou vedúcou ľudovej hudby FidliCanti, teraz, keď jej muzikanti vyrástli, trénujem detskú ľudovú hudbu Čerešenka zo Smoleníc. Mám veľmi rada turistku, plávanie, prácu v záhrade, prechádzky s priateľmi či so psíkom. Keď ma pochytí túžba vytvárať niečo rukami, šijem, štrikujem, vyrábam ozdoby alebo darčeky. Veľmi rada varím a pečiem. Chcela by som skúsiť ešte asi milión vecí, len keby bolo viac času!

Akú literatúru čítate?

Mám rada knihy o histórii, poviedkovú tvorbu, vedecko-náučnú literatúru... Ale zo všetkého najradšej mám, samozrejme, rozprávky.

Aké tituly z Vašej tvorby by ste odporučili detským čitateľom?

Najradšej by som im ponúkla všetky svoje knihy. Ak majú radi prázdninové vymýšľance, mali by siahnuť po Operácii Orech. Milovníkov zvierat by mohla potešiť moja prvotina Červík Ervín či Veľryba Gréta, možno tiež kniha Svetozár, ktorá je o mestských holuboch. Alebo Marína a povaľači - v nej si zvieratká chovajú svoje dievčatko. Kniha Nina, fantasy príbeh, je určená pre starších čitateľov. Rozpráva o princeznej, ktorá sa dostala do veľkých problémov. Veľkú radosť mám i zo série kníh o umení Ako maliari vidia svet, Ako umelci vidia svet a Nie je anjel ako anjel.

Akú spätnú väzbu zažívate na svoju tvorbu u detí?

Na besedách zažívam veľkú radosť, naozaj. Malí čitatelia sú nesmierne vnímaví, tvoriví, zvedaví a otvorení. Hľadáme spolu tajomstvá príbehov a literatúry ako takej. A vždy je to pre mňa výnimočný zážitok.

Spomeniete si, aké knihy ste čítali, keď ste boli malá?
Mala som rada dobrodružné a napínavé príbehy, ale i poetické rozprávky. Napríklad Zelenú knihu rozprávok a Modrú knihu rozprávok od Ľubomíra Feldeka som prečítala asi stokrát.

Plánujete napísať ďalšiu knihu alebo ju dokonca píšete?
Niekolko príbehov mám v zásuvke, možno sa z nich niektorá narodí, ktovie? Zrodenie rozprávky je niekedy rýchle, inokedy trvá veľmi dlhý čas. Je takmer isté, že vyjde ďalšia zo série kníh o umení, na ktorej práve pracujem s Katkou Kosánovou.

Čo by ste čitateľom a čitateľkám časopisu Čaruška odkázali?
Malým i veľkým čitateľom zo srdca želám, aby sa vždy dokázali ponárať do príbehov, aby v nich nachádzali nové, tajomné svety, krajinu fantázie, ktorá nemá žiadne hranice a nič v nej nie je nemožné. Želám vám veľa múdrych kníh a ešte viac úžasných zážitkov pri ich čítaní.

Na záver sa Vám chcem poďakovať za rozhovor a popriať všetko najlepšie v pracovnom aj osobnom živote.
Ja ďakujem a krásnej trnavskej knižnici želám čoraz viac malých i veľkých knihomoľov.

Rozhovor pripravila Terézia Kozmálová.

Tvorba
Červík Ervín (2009)
Operácia Orech a iné dedkoviny (2011)
Marína a povaľači (2014)
Nina: Tanec v zajatí dymu (2016)
Svetozár (2016)
Ako maliari vidia svet (2017)
Gréta (2018)
Ako umelci vidia svet (2020)
Vincent: Pátranie po stratenej Vodoved[illegible]
Nie je anjel ako anjel (2022)

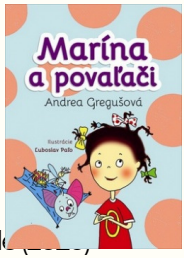

OPÝTALI SME SA ZA VÁS

ilustrátorky Hedvigy Gutierrez

Je absolventkou Ateliéru knižnej ilustrácie na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave.
Venuje sa knižnej a editoriálovej ilustrácii pre deti. Svoju tvorbu stavia na digitálnej ilustrácii, rada však experimentuje. Pracuje s digitálnou kolážou, ale aj s vektorovou grafikou.
Tvorí najmä knižné ilustrácie – sprevádzala napríklad texty Chrontulienka od Branislava Jobusa, Baba Jaga od Kvetky Veverkovej, Čipkovaný tato od Igora Adamca, Záhada knižnice na konci ulice aj Hotdog a čarovné Vianoce od Kristíny Baluchovej. Vydala autorskú knihu pre deti Plecháč Bob o tom, ako málo je dôležité to, ako vyzeráme a ako veľmi to, akí sme. Jej diela nájdeme aj vo vydaniach časopisu Slniečko. Opakovane získala ocenenie v súťaži Bibiany – domu umenia pre deti Najkrajšia kniha roka.

Hedviga Gutierrez v záhradnej čitárni na workshope s deťmi

Aké boli Vaše ilustrátorské začiatky?

Prvý kontakt s ilustráciou som mala už na strednej umeleckej škole, kde som študovala odbor grafika a iné médiá. Moja prvá knižná ročníková práca sa niesla v znamení knihy Alica v krajine zázrakov, ktorá ma úplne uchvátila. Netrvalo dlho a bola som skalopevne presvedčená, že ilustrácia je profesia, ktorou sa chcem raz živiť. Po nástupe na VŠVU v Bratislave som sa dopracovala do ateliéru knižnej ilustrácie pod vedením prof. Dušana Kállaya, ktorý ma uviedol do tajov knižnej ilustrácie. Mojou prvou vydanou publikáciou bola bakalárska práca - ilustrovaná kniha Baba Jaga, ktorá je dnes už vypredaná. Dostala ocenenie Najkrajšej knihy Slovenska. Odvtedy sa moje ročníkové práce niesli v znamení spolupráce so slovenskými a zahraničnými vydavateľstvami.

Mali ste v rodine niekoho takto „umelecky“ založeného?

Áno, moja mama je zlatníčka. Odmalička som sa stretávala s kreatívnym spôsobom myslenia. Ak som ju rušila pri práci, či staraním sa o domácnosť, skrátka ma zamestnala niečím kreatívnym. Poslala ma kresliť si, vyrábať 3D koláže, šiť, strihať, lepiť. Moja babka je tiež veľmi kreatívna a pojem „nedá sa“ u nej prakticky neexistuje. Ak som túžila po bábike z hračkárstva - vyrobili sme si doma lepšiu, krajšiu, skrátka našu. K bábike pribudol čoskoro aj gauč, kuchyňa, a neskôr celý dom zo starých krabíc, ktoré sme dotvárali. Pred časom sme v pivnici našli krásne staré kresby krajiniek od môjho dedka. Možno to v tej dobe nepovažovali za niečo výnimočné, no určite mal talent.

Ako vnímate ilustráciu v súčasnosti v porovnaní s tým, keď ste začínali?

Myslím, že máme na Slovensku veľa zaujímavých a kvalitných ilustrátorov rôznych vekových kategórií. V rokoch, keď som začínala ilustrovať, sa k nám len začínali pretláčať svetové trendy ilustrácií rôznych štýlov. Dnes sú našou dennou súčasťou. Už dávno neplatí jeden výtvarník=jeden štýl. Štýl kresby sa môže variovať od charakteru zákazky, rukopis však stále zostane.

Neťahalo Vás to niekedy aj k písaniu kníh?

Ťahalo, aj stále ťahá. Dokonca jedna taká kniha je aj na svete. Jej názov je Plecháč Bob. Autorská kniha, picturebook o neobyčajnej plechovke a jej ceste za sebapoznaním. Celkom hĺbavé na plechovku, že? Druhá kniha má názov Pod hladinou, opäť picturebook, ktorá sa dotýka strachu z neznáma v každom z nás.

Kolko ilustrovaných kníh je na Vašom ilustrátorskom konte a je niektorá, ku ktorej máte nejaký špeciálny vzťah?

Zatiaľ je ich 23. A odpoveď na druhú otázku vás zrejme neprekvapí, ale neviem si vybrať. Každá jedna kniha, na ktorej som pracovala, je a aj bude niečím výnimočná. Či už príbehom, spisovateľom, alebo obdobím. Veľmi rada spomínam na Babu Jagu ako knihu, ktorá to celé začala. Či Chrontulienku, ktorú som krstila vo Vrbovom.

Ako vyzerá proces tvorby ilustrácie a kde hľadáte inšpirácie?

Môj proces tvorby začína v čarbanici. Ide o veľmi rýchly proces ušpinenia papiera v krátkom čase. Prirýchle zhmotnenie predstavy a myšlienky na papieri. To je tá najťažšia časť,

pretože vie byť pekne nečitateľná. Následne si kresbu prekresľujem ešte raz, ale už decentnejšie a čitateľnejšie tak, aby mohla byť konzultovaná aj s klientom. Následne prechádzam do digitálneho prostredia, kde na ilustrácii pracujem do finálnej podoby. Čo sa týka inšpirácie, tá je všade okolo. Najväčšou inšpiráciou sú mi však príbehy, či už hovorené alebo spísané. Ponúkajú priestor pre predstavivosť.

Na čom pracujete v súčasnosti, na čo sa môžeme najbližšie tešiť?
Aktuálne pracujem na súbore ilustrácií pre Slovenské národné divadlo, kde kreslím ilustrované prerozprávanie diel opery, činohry a baletu. V momente, keď píšem tieto riadky mi na stole leží ikonický balet Labutie jazero a La fille mal gardée*. Je to neskutočne krásna spolupráca.
*La fille mal gardée – preklad: Zle strážené dievča

Ilustrácie Vám určite vypĺňajú v živote väčšinu času, ako trávite voľné chvíle?
Som človek, ktorý neposedí, takže som si voľný čas vyplnila ďalšou prácou. Učím ilustráciu na vyššom odbornom štúdiu súkromnej školy v Bratislave a najnovšie som sa pustila do tvorby besied a workshopov pre kultúrne centrum. Vytváram workshopy pre knižnice na námety kníh v mojom porttfóliu a práve táto skúsenosť mi otvorila dvere cestovaniu.

Čo by ste čitateľom a čitateľkám časopisu Čaruška odkázali?
Len čistú radosť z čítania, kreslenia, tvorby! Dúfam, že do skorého videnia!

Prikladám odkaz na moje webportfólio: https://hedvigagutierrez.sk/
Instagramový profil: https://www.instagram.com/hedviga_gutierrez_illustrator/

Stretnutie detí s ilustrátorkou Hedvigou Gutierrez z verejných zdrojov podporil **Fond na podporu umenia.**

Rozhovor pripravila Terézia Kozmálová.

Ilustrátorská tvorba

Baba Jaga (2018)
Vtáčie dobrodružstvá (2019)
Ňuňo (2019)
Malí hrdinovia: Hasiči (2019)
Škriatok Bertil a záhada strateného potoka (2020)
Záhada knižnice na konci ulice (2021)
Hojdali sa ježibaby (2021)
Ako sa máš, Izabela? (2022)
Čipkovaný tato (2022)
O Šoškovi, čo bral všetko doslova (2022)
Chrontulienka (2022)
Hotdog a čarovné Vianoce (2022)

Autorské knihy

Plecháč Bob (2021)
Pod hladinou (2023)

Hedviga Gutierrez v záhradnej čitárni na workshope s deťmi

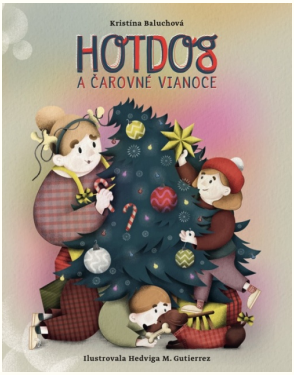

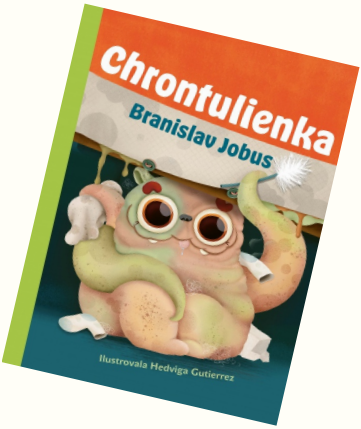

MÔJ ŽIVOT S HUDBOU

V októbri bol hosťom hudobného oddelenia Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave talentovaný klavirista Jaroslav Remenár. S radosťou prijal pozvanie na stretnutie s názvom Môj život s hudbou a pútavo rozprával žiakom zo Základnej školy na Bottovej ulici v Trnave o svojich hudobných začiatkoch. Hra na klavíri ho veľmi bavila, preto sa rozhodol pokračovať v štúdiu na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Taktiež je absolventom Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Deti sa od Jaroslava dozvedeli, kto je korepetítor, ako sa pripravujú hudobné nahrávky, ako vzniká hudba, ale aj to, ako sa hudobník pripravuje na hudobné vystúpenie. Podujatie bolo obohatené o klavírne skladby v podaní hosťa. Na záver zahral vlastnú klavírnu skladbu. Prítomní mali krásny umelecký zážitok.

Alena Vozárová

Jaroslav Remenár

NAJ KNIHY ROKU 2023

Knihy pre najmenších /0 – 3 roky

Katarína Macurová

Veľká chutná dážďovka

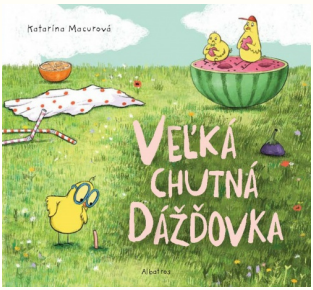

Katarína Macurová je slovenská ilustrátorka svetového formátu v tvorbe tzv. picture books. Jej ďalšia kniha Veľká chutná dážďovka obsahuje krátky text s vtipnou pointou a hýri veselými obrázkami. Hlavných hrdinov – kuriatka Pipa, Baa a Kimčiho – si zamilujete. Knihu budete čítať znovu, stále, opakovane. Kto ju bude vedieť prvý naspamäť?

Hervé Tullet

Farby

Miešať farby je ohromná zábava, no ešte väčšia vtedy, keď to všetko vyzerá ako jedno veľké kúzlo. Či už ste fanúšikovia legendárnej Knižky, alebo o Tulletovi počujete prvý raz, Farby zaručene nesklamú žiadne dieťa. Okrem toho, že sa veľmi nenápadne naučí, ako farby vznikajú, bude mať aj nefalšovaný pocit, že ich vyčarovalo samo. (A bez neporiadku!)

Knihy pre najmenších /4 – 6 rokov

Ján Navrátil

Čím čarujú vrabce

Čimčarara, čim-čim-čim, tak čimčarujú vrabce predsa! A nie sú to hocaké vrabce; mení sa na ne aj prvák Luco s ocom. Stačí si kliknúť prstom na zobáčik, povedať heslo čim-ping či čim-pong a... Kniha plná jemného humoru, výmyselníckych slov a básničiek vás počas spoločného čítania všetkých zahreje.

Michael Ende
Vytrvalá korytnačka Karla

Krásne ilustrovaný nadčasový príbeh o vytrvalosti, odhodlaní a dôvere. Od autora kultového Nekonečného príbehu. Chystá sa kráľovská svadba! Kráľ zvierat Lev XXVIII. sa bude ženiť a na svadbu sú pozvané všetky zvieratá. Prečo by teda nešla aj korytnačka Karla? A tak sa rozhodne vydať na dlhú cestu, aj keď ju ostatné zvieratá presviedčajú, že to nemôže stihnúť. Karla je pevne odhodlaná a odmieta sa vzdať.

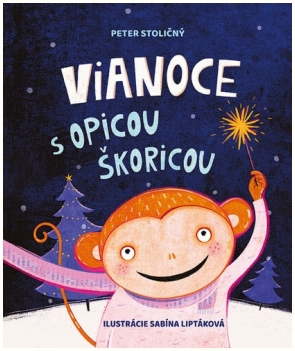

Peter Stoličný
Vianoce s Opicou Škoricou

Poznáte Opicu Škoricu? No pravdaže! Je to tá rozprávková opička, ktorá sa svojim kamarátom Jurkovi, Palkovi a Emke v predchádzajúcich knižkách postarala o nejedno veselé i napínavé dobrodružstvo. Naša malá nezbednica totiž dokáže kúzliť. Veru tak. A nie vždy sa jej to čarovanie podarí, takže s ňou nikdy nie je nuda.

Knihy pre deti /7 – 10 rokov

Tomi Kontio
Pes menom Mačka

Helsinkami blúdi malé psie dievčatko. Od mamy dostala meno Mačka: „To aby si bola slobodná a nezávislá ako mačka!“ Medzi nezávislosťou a osamelosťou je však len tenká hranica. Kniha citlivo otvára tému priateľstva, bezdomovectva a osamelosti. Je nádherne ilustrovaná a dá sa čítať v rôznom veku. Pohne čímsi podstatným aj v dospelom.

Branislav Jobus

Ultra nechutné komando

Komisár Mrodge a jeho neobyčajný tím sú späť. Mrodgeho fitpobyt v Antarktíde preruší prípad miznúceho piesku na gréckom ostrove Kerkyra. Čo sa to tam deje? Prasa Armando a jeho Ultra nechutné komando musia za každú cenu utajiť svoje nekalé plány. Ale na Mrodgeho sú prikrátki, aj keď sa snažia používať všemožné zbrane, napríklad šamrolkové bomby.

Hanah Gold

Stratená veľryba

Stratená veľryba je príbehom o väzbe medzi chlapcom a veľrybou. Hoci medzi riadkami vnímame envirocieľ, zaoberá sa aj témou duševného zdravia a vzťahmi v rodine. Rio svojím odhodlaním nezachraňuje len mamu a veľrybu, ale aj samého seba. Čiernobiele ilustrácie Leviho Pinfolda dávajú knihe nehu a hĺbku.

Knihy pre deti /11 – 13 rokov

Ben Hoare

Poklady prírody

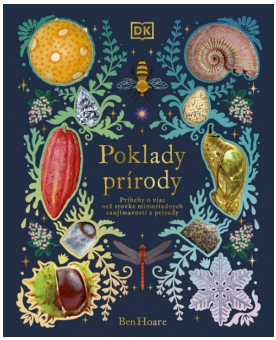

Jemné vtáčie pierko, krehký jesenný list či ligotavý minerál – príroda je plná pokladov, hoci si to často ani neuvedomujeme. Každá pozoruhodná prírodnina zobrazená v tejto knihe má vlastný príbeh, no zároveň aj jeden spoločný, pretože spolu sú súčasťou histórie života na Zemi.
Nájdete tu viac než stovku pútavých opisov, ktoré vrhajú viac svetla na zázraky, ktoré sú prirodzenou súčasťou sveta, na ktorom žijeme. Odhalíte skryté a i tie známe vlastnosti rastlín a živočíchov, ich hniezd, hornín i minerálov.

Peter S. Beagle
Posledný jednorožec

Nežný príbeh o poslednom jednorožcovi je preložený do viac ako 20 jazykov. Jeho autora, Petra S. Beagla, pozná snáď každý. Nečudo, pozoruhodná kniha plná rôznych symbolík pripomína vôňu detstva, čaro dospievania, magickú silu priateľstva i rôzne nástrahy starnutia. Bez prikrášlenia ukáže, akí krutí vieme občas byť a čo sa z nášho sveta pomaly vytráca.

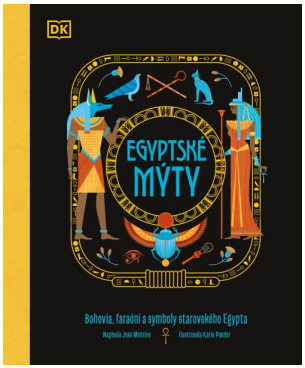

Jean Menzies
Egyptské mýty

Autorka Jean Menzies má vlastný podcast o starovekej histórii a mytológii. Poznáme ju aj vďaka jej Gréckym mýtom. Preto máme istotu, že aj jej ďalšia encyklopédia bude kvalitným ponorom do sveta egyptských mýtov. A to aj takých, ktoré sme ešte nečítali. Okrem toho je publikácia doplnená nádhernými ilustráciami, ktoré vykreslujú starovekú kultúru okolo Nílu, a množstvom zaujímavých encyklopedických faktov.

Tamzin Merchant
Klobučníci

Klobučníci žijú v historickom Londýne a sú plní mágie a dobrodružstva. Dokážu vám všiť do klobúka kúzlo a tak vyriešiť niečo, prečo sa trápite. Jedenásťročná Cordelia Klobučníková je polosirota a trápi ju zmiznutie otca. Má pred sebou náročnú cestu hrdinky. Je dosť možné, že si ju počas jej pátrania obľúbite a budete snívať o pokračovaní jej príbehu.

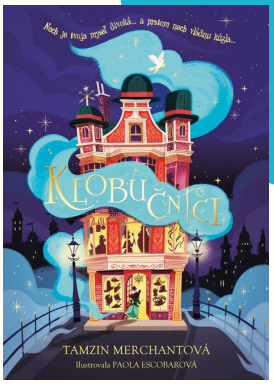

Knihy pre deti /14 – 16 rokov

China Miéville
An Lan Dan

Diba a Zanna sú najlepšie kamošky. Keď sa okolo nich začnú diať neobyčajné veci a sleduje ich pokazený dáždnik, rozhodnú sa prekonať obavy a zachrániť tajomný Anlondýn. Mesto za hranicou vnímania bežných ľudí, recyklujúce „odpadky“, ktoré už nepotrebujeme. Výborný slovenský preklad fantasy o záchrane sveta, v ktorom je priateľstvo a odvaha viac ako osud a predurčenie.

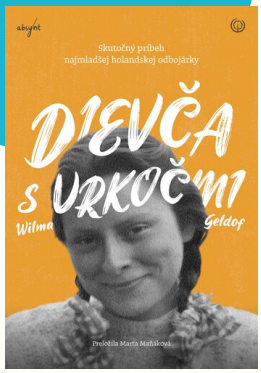

Vilma Geldof
Dievča s vrkočmi. Skutočný príbeh najmladšej holandskej odbojárky

Prežite druhú svetovú vojnu s tínedžerkou Freddie a jej sestrou Truus, ktoré sa stanú súčasťou holandského odboja. Freddie sa bez zaváhania púšťa do nebezpečných akcií, odsudzuje nacistické praktiky, zachraňuje životy a svojimi činmi predčasne dospieva. Na pozadí vojny sa odohráva aj jej prvá láska. Príbeh je inšpirovaný skutočnosťou.

Peter Gärtner
Depešáci

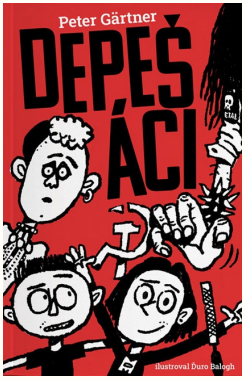

Píše sa rok 1988 a socializmus pomaly dodýchava. Dvaja učni, Adam a Martin, si angličtinu osvojujú z piesňových textov svojich obľúbených kapiel. Podarí sa im splniť si svoj prvý veľký sen – zažiť v Prahe koncert Depeche Mode? Kniha dáva príležitosť na zblíženie generácií cez prípadné nejasnosti či nostalgické spomienky. Pretože hudba vždy spájala a oslobodzovala.

Z VAŠEJ TVORBY

DOM

Bol raz jeden dom,
vedľa neho strom.
Dom bol modrý
strom bol mokrý.
V mláke bola voda
nestúpila do nej žiadna noha.
Slnko pekne zasvietilo
všetko riadne vysušilo.
Už je pekný deň,
ved'to nie je sen

Adam Chrenko, ZŠ J. Bottu, 3.B

BICYKEL

Ja mám nový bicykel
veziem na ňom zelený kel.
Vedľa bežia líšky
a za nimi myšky.
Bicykel je dobrá vec
to vie každý lenivec

Laura Horváthová, Simon Mellen,
ZŠ J. Bottu, 3.B

LASTOVIČKY

Lastovička lietala
mušky pekne chytala.
A ked'jednu chytila,
aj vody sa napila.
„A v septembri žiadne triky
poletíme do Afriky.“
Čvirikajú veselo
aby smutno nebolo.

Karolína Kuchárková, Sofia Shkabara,
ZŠ J. Bottu, 3.B

RÝMY

Mačka behá po dome,
kačka pláva po vode.
Pod stromčekom darček
poteší sa starček.
Ba veru aj dieťa malé
budeme sa tešiť stále.

Viktória Prachárová, Lia Buzinkaiová,
ZŠ J. Bottu, 3.B

NA CESTE OKOLO SVETA

V minulom čísle Čarušky sme v novej rubrike „Na ceste okolo sveta“ začali objavovať zaujímavosti kontinentov. Tentoraz opustíme Európu a vyberieme sa ďalej na východ – do Ázie. Do krajín polmesiaca: Turecka, Iránu, Saudskej Arábie či krajiny vychádzajúceho slnka - Japonska.

Ázia má niekolko NAJ. Je to najväčší kontinent na svete - tvorí až 33% celkového povrchu všetkých kontinentov, má najviac obyvateľov - čo sú dve tretiny celkového počtu obyvateľov Zeme, má najviac sopiek, len na Kamčatke je ich okolo 300!

ÁZIA

Mount Everest

Veríš tomu, že...?

... najnižšia zaznamenaná teplota v Ázii je -77,8°C a najvyššia 52°C?

... Ázia má všetky podnebné pásma od polárneho až po tropické?

... v Himalájach sa nachádza najvyšší vrch na svete - Mount Everest 8 848 metrov? Volá sa tak iba 150 rokov, predtým mal názov Sagarmatha a bol uctievaný ako Matka sveta (Čomolungma).

... najnižšie položené jazero na svete v pomere k nadmorskej výške (-430 m n.m.) sa volá Mŕtve more? Toto „more“ vôbec nie je more, ale slané jazero. Jeho voda obsahuje takmer 40% soli, priemer v moriach je 3,5%, čiže je 10-násobne slanšie než moria. Nedokáže tu nič prežiť (teda žiadne ryby, max. len niektoré mikroorganizmy) – preto názov Mŕtve more.
Obsah soli je až tak vysoký, že vás pokojne udrží na hladine – neutopíte sa a čítajúc knihu alebo časopis si môžete plávať ako korok na vode.

...Bajkal je najhlbšie (1 642 m) a najstaršie jazero na svete (vek 25 miliónov rokov)? Je aj najväčšou zásobárňou pitnej vody na svete. V jazere je sústredená 1/5 svetových zásob povrchovej sladkej vody.

.. zrúcaniny v Efeze v Turecku skrývajú jeden zo starovekých siedmich divov sveta – Artemidin chrám?

... jedna z najväčších vodných jaskýň sveta leží na mieste zvanom Ali Sadr, približne 100 kilometrov severne od Hamadanu v Iráne? Jaskyňa je dlhá 11 kilometrov.

... sopka Fudži v Japonsku, na ostrove Honšú, je v budhistickej tradícii uctievaná ako posvätná hora? Každý rok tisíce pútnikov vystupujú na vrchol tejto hory, vo výške 3 776 m n.m. Veria tomu, že je prechodom do iného sveta. Charakteristickým je silueta sopky so zasneženým vrcholkom.

hora Fudži v Japonsku

Artemidin chrám v Efeze

... len v hlavnom meste Japonska v Tokiu žije 28 miliónov obyvateľov?

... štátom s najvyšším počtom obyvateľov je Čína? Počet prekročil číslo 1,3 miliardy.

... Veľký čínsky múr meral okolo 7 600 km? Dodnes sa zachovalo 2 400 km, slúžil na obranu pred nájazdami kočovných mongolských kmeňov a strážil neďalekú Hodvábnu cestu.

Zdroj: Cesta okolo sveta

Pripravila Henrieta Kutáleková.

Veľký čínsky múr

Japonské mesto Tokio

ZÁBAVNÝ KVÍZ

Uhádni kvíz:

Úloha č. 1: **Doplň názov rozprávky od Márie Ďuríčkovej**

a) .....Bombuľko
b) Čo si.....rozprávali
c) Danka a .....

Úloha č. 2: **Doplň číslovky do názvu kníh**

a) ..... pochodujúcich čajníkov
b) ..... dalmatíncov
c) Slávna .....

Úloha č. 3: **Ktorú rozprávku nenapísal Hans Christian Andersen?**

a) Dievčatko so zápalkami
b) Pippi Dlhá Pančucha
c) Statočný cínový vojačik

Úloha č. 4: **Doplň názov rozprávky od Daniela Heviera**

a) Futbal s .....
b) ..... skladateľ a dáždnikový .....
c) Nám sa ešte .....

Úloha č. 5: **Ktorú z kníh nenapísal Braňo Jobus?**

a) Muflón Ancijáš cestuje na západ
b) Chrontulienka
c) Naša mama je bosorka

Úloha č. 6: **Ako sa volala biela sova v knihe Harry Potter?**

a) Gertrúda
b) Izabela
c) Hedviga

Úloha č. 7: Za koľko dní precestovali celý svet hrdinovia z knihy Julesa Verna?

a) za 80 dní
b) za 100 dní
c) za 365 dní

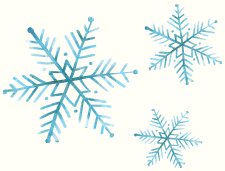

Pospájaj dvojice postavičiek z rozprávok

Shrek	Chocholúšik
Kremienok	Jerry
Psíček	Minnie
Mickey	Fiona
Tom	Mačička

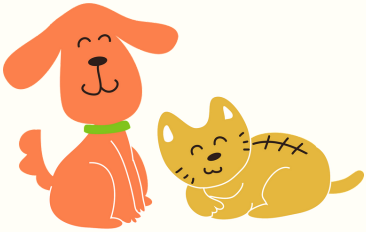

Pripravila Lucia Karabová.

SUPERRÝCHLE SUPERJEDNODUCHÉ DOBROTKY

KOKOSOVÉ GUĽKY

Potrebuješ:

1 zahustené sladené kondenzované mlieko (salko)
2 a pol hrnčeka strúhaného kokosu
potravinárske farbivo

Postup:
Salko vylej do misy, pridaj nastrúhaný kokos a poriadne zamiešaj. Zmes musí byť ťažká a hustá. Z cesta vytvaruj malé gulky. Nechaj dobre vychladnúť v chladničke aspoň hodinu, ale najlepšie cez noc. Ak chceš mať gulky farebné, odlož si časť alebo viacej častí zmesi a do každej pridaj iné potravinárske farbivo.

GRILOVANÝ POMARANČ

Potrebuješ:

1 pomaranč
mletú škoricu
hnedý cukor

Postup:
Pomaranč ošúp a prekroj na polovice. Trošku ho narež podľa hviezdice v strede, aby sa lepšie jedol. Posyp ho škoricou a hnedým cukrom. Daj na chvíľočku zapiecť do rúry pri teplote 200 stupňov, len dovtedy, kým cukor na povrchu nezačne robiť bublinky.
!POZOR! Rúru zapínaj spolu s niekým dospelým, aby si sa nepopálil!

Zdroj: Deti v kuchyni

Ak by ste si chceli pochutnať aj na iných dobrotách, máme pre vás tipy na zaujímavé detské kuchárske knihy. Napríklad:

Moja malá kniha maškŕt
Z hrnca do rozprávky
Kuchárska kniha Pippi Dlhej Pančuchy – recepty z vily Vilôčky a Tichomoria
Čaro adventu a Vianoc

Pripravila Henrieta Kutáleková.

AKO TU PRE VÁS BUDEME

PRAJEME VÁM ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK

OBSAH

Príhovor	1
Opýtali sme sa za vás spisovatelky Andrey Gregušovej	2-4
Opýtali sme sa za vás ilustrátorky Hedvigy Gutierrez	5-8
Môj život s hudbou	9
Naj knihy roku 2023	10-14
Z vašej tvorby	15
Na ceste okolo sveta	16-18
Zábavný kvíz	19-20
Superrýchle superjednoduché dobrotky	21-22
Ako tu pre vás budeme	23
Obsah	24

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Rázusova 1
918 20 Trnava
Zákaznícka linka: 033/55 13 896
E-mail: kniznica@kniznicatrnava.sk
www.kniznicatrnava.sk

Čaruška. Časopis mladých čitateľov. Č. 2/2023
Zodp. redaktor: *Pavol Tomašovič*
Redakčná rada: *Emília Dolníková, Ľubica Malá, Veronika Chorvatovičová, Lucia Karabová, Terézia Kozmálová*
Vydala: *Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave*
IČO: *00182826*
Vychádza: *2x ročne*
Dátum vydania: *december 2023*
Ročník: *28*
Grafický návrh obálky: *Oksana Lukomska*
Fotografie: *archív KJF*
Náklad: *50 ks, nepredajné*
Tlač: *Váry, s.r.o., Trnava*
Registrácia: *MK SR pod č. EV 3656/09* *ISSN 1339-5041*
Redakcia časopisu si vyhradzuje právo krátenia, resp. úpravy príspevkov.